

4. Письменники України: Довідник. — Дніпропетровськ, 1996. — С. 89.
5. <https://nivrokaa.wordpress.com/2020/05/29/55->
6. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
7. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
8. https://pmu.in.ua/virtual-exhibitions/vin_likyvav_ludei_i_movy/
9. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
10. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
11. <https://uk.wikipedia.org/wiki/>

Олена Сіжук

Науковий керівник – викладач-методист

Галина Шукалович

Луцький базовий фаховий медичний
коледж КЗВО «Волинський медичний
інститут»

СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕДИЧНИХ ЕПОНІМІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Постановка проблеми. Серед термінологічних одиниць, які функціонують у медичній терміносистемі особливе місце займають епоніми. Це зумовлено тим, що епоніми увіковічують внесок окремих особистостей, привертають увагу до нових відкриттів, захворювань або процедур і мають велике значення для історії та практики медицини. Біографічний словник медичних епонімів [Whonamedit.com](https://www.whonamedit.com) (інтернет-ресурс <https://www.whonamedit.com/>), створений норвезьким істориком медицини О. Д. Енерсеном, налічує близько 8000 епонімічних термінів, утворених від 3270 осіб [2].

Існують різні визначення терміну «епонім» (див. Oxford English Dictionary, Cambridge Dictionary та ін.), але найпоширеніший – епонім – це «той, на честь кого або чого щось названо або вважається названим» (гр. *eponymos* – той, що дає ім'я, назву). У науці під епонімом розуміють назву явища чи поняття, структури або методу на ім'я людини, яка вперше їх виявила або описала – *Quinkes disease*, *Apgar score*, *Heimlich maneuver*.

Варто зазначити, що процес створення епонімів не регламентований жодними правилами: він може займати різний час, еволюціонувати з часом і бути відмінним у різних мовах та культурах залежно від рівня знань та історичного контексту. Зазвичай появі епоніма сприяла публікація в авторитетному медичному журналі, що сприяло поширенню терміна серед науковців і закріпленню його значення за ним. Саме такою була історія виникнення епоніма *Parkinsons disease* для позначення прогресуючого дегенеративного розладу центральної нервової системи або *Alzheimers disease* – особливої форми деменції. Створення епоніма було зручним способом назви хвороби, оскільки медицина в той час не мала достатніх засобів для дослідження глибинних причин багатьох

станів. Хвороби називали на честь лікарів, які першими їх виявили чи описали; за імям пацієнта, який хворів на цю недугу; а іноді й за іменем літературного героя або історичної постаті, яким були притаманні певні яскраво виражені симптоми.

Знання цих терміноелементів для студента-медика та дипломованого медичного працівника важливе насамперед із професійної позиції. Застосування епонімів у медичній термінології сприяє формуванню професійної ідентичності та підвищує рівень знань у медиків. Адже кожен епонім – це не просто назва, а відображення історії та культурних досягнень, які сягають найдавніших часів і включають внесок видатних медиків від минулого до сьогодення.

Значення лінгвістичного потенціалу медичних епонімів знаходить своє підтвердження в активному дослідженні їхньої структури, морфологічних та семантичних особливостей, перекладацьких можливостей, процесів утворення слів, а також історико-культурних, гендерних і соціолінгвістичних аспектів.

Мета дослідження. Вивчення структурно-семантичних особливостей епонімів з урахуванням ономасіологічних характеристик для більш глибокого розуміння їхніх функцій. Джерелом матеріалу для аналізу термінів-епонімів став англо-український медичний словник [4]. Використовуючи метод суцільної вибірки при опрацюванні словника були виявлені 420 епонімічних термінів, які стали об'єктом дослідження.

Результати дослідження. За структурою усі виявлені епоніми є іменними словосполученнями, утворені антропонімом (одним, двома або трьома іменами), який виконує атрибутивну функцію, та іменником. Серед досліджуваних лексичних одиниць присвійна форма епонімів є найчисельнішою групою – 288 ЛО (*Alzheimers disease, Hegars dilator*). Другу за чисельністю групу становлять терміни-епоніми, які складаються з одного антропоніма та базового слова-іменника – 78 ЛО (*Fallopian tube, Dohle disease*). У цій тематичній групі було виявлено два епоніми, у яких видовий компонент складається з імені та прізвища (*Roger Anderson pin fixation appliance, Pierre Robin syndrome*). Найменша кількість термінів припадає на комплексні епоніми, які складаються з базового слова-іменника та двох (38 ЛО) чи трьох власних імен (4 ЛО): *Addison-Biermer anemia, Arnold-Chiari malformation, Charcot-Weiss-Baker syndrome, Osler-Weber-Rendu disease*. У трьох термінах іменник з'єднується з іменем за допомогою прийменника (*artery of Adamkiewicz, Arches of Corti, organ of Zuckerkandl*).

Серед базових слів-іменників, які містять інформацію про хворобу, орган, інструмент чи прийом обстеження, виявлено значну кількість складових лексичних одиниць – загалом 124. Найчастіше трапляються такі компоненти: *disease* (121), *syndrome* (52), *sign* (31), *symptom* (9), *cell* (8), *tumor* (7), *test* (6), *tube* (5), *canal* (6), *columns* (4), *fracture* (3), *cancer* (3), *triad* (3), *face* (3), *anemia* (3), *angina* (2), *crisis* (2), *fever* (2), *triangle* (2), *atrophy* (2), *cyst* (2). Інші базові слова трапляються лише по одному разу.

Семантично досліджувані терміни-епоніми можна поділити на такі групи: назви патологічних змін, хворобливих станів, симптомів; назви анатомічних структур; назви інструментів; назви методик та прийомів медичного обстеження;

назви патогенних мікроорганізмів.

Найчисельнішою є семантична група, що охоплює назви хвороб, синдромів, симптомів та ознак патологічних станів – 273 терміни: *Quinckes disease, Eisenmengers syndrome, Pel-Ebstein symptom, Jacksons sign, Hutchinsons triad, Arnold-Chiari malformation, Bartons fracture, Burkitts lymphoma*. Кількість епонімічних назв анатомічних структур складає 64 терміни: *Golgi apparatus, Flacks node, Kerckrings valves*. Кількість назв інструментів є менш чисельною і складає 55 одиниць: *Fogarty catheter, Hegars dilator, Kochers forceps*. Група назв методик медичних обстежень та тестів становить 22 епоніми: *Apgar score, Rubins test, McDonalds maneuver*. Семантична група епонімів на позначення патогенних мікроорганізмів представлена лише одним терміном – *Kochs bacillus*.

Деякі дослідники вважають, що потрібно уникати використання епонімічних термінів, оскільки власні назви не надають практичної інформації, а служать переважно для увіковічення імен осіб, які стоять за відповідними реаліями. Тому терміни-епоніми доцільно замінювати на кваліфікаційні терміни, які безпосередньо відображають суттєві ознаки поняття [3]. Винятком є ті позначення, які давно закріпилися в медичній термінології і виступають у ролі рівноправних синонімів кваліфікаційних назв. Так епоніми для позначення хвороб [8], хірургічних інструментів, методик обстеження широко застосовуються й переважають завдяки своїй ясності та звичності.

Висновки. Проведений аналіз англо-українського медичного словника показав наявність великої кількості епонімічних термінів, серед яких переважають епоніми на позначення хвороб (38%), ознак та симптомів (15%), анатомічних структур (15%), синдромів (12%), інструментів (13%), методів та прийомів обстеження (5%). Перспектива подальшого дослідження епонімів пов'язана із вивченням історичних та культурних аспектів їх використання, оскільки аналіз походження та історії виникнення найпоширеніших епонімічних термінів допоможе краще зрозуміти їх актуальність.

Список використаних джерел:

1. Ковальчук О. П. Структурно-семантичні особливості епонімів англійської та української мов: дис. ... канд. філол. наук: 10.02.17. Дрогобич, 2019. 188 с.
2. Костенко В. Г., Сологор І. М. Структурно-семантичні та соціокультурні особливості епонімічних термінів англійської стоматологічної термінології. *Львівський філологічний часопис*. 2022. № 11. С. 113–121. DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2022-11.17> (дата звернення: 13.05.2025)
3. Михайлишин Б. П. З історії термінів-епонімів. *Мовознавство*. 1994. № 4–5. С. 45–50.
4. Новий англо-український медичний словник: Близько 75000 термінів / за ред. Ривкіна В. Л., Бенюмовича М. С. / відп. ред. Л. І. Шевченко, В. І. Шматко. Київ : Арії, 2009. 784 с.
5. Anderson J. B. The language of eponyms. *Journal of the Royal College of the Physicians of London*. 1996. V. 30. P. 174–177.
6. Canziani T. The status of medical eponyms: advantages and disadvantages. *Teaching Medical English: Methods and Models*. Polimetrica Publisher, Italy. 2011.

P. 221–234.

7. Robert P. Ferguson, Deborah Thomas. Medical eponyms. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC4120137/> (дата звернення 15.04.2025).

8. Medical Terminology Blog. URL: [List of Medical Eponyms - Medical Terminology Blog](#) (дата звернення 15.04.2025).

Ольга Новосад

Науковий керівник – викладач-методист

Ігор Куриця

Луцький базовий фаховий медичний
коледж КЗВО «Волинський медичний
інститут»

ПІСЕННИЙ МАТЕРАЛ, ЯК МОТИВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ У ВИВЧЕНІ ГРАМАТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Постановка проблеми. Вивчення граматики англійської мови часто сприймається як складна та рутинна справа. Проте сучасні методи навчання більш орієнтовані на інноваційні аспекти та можуть містити велику кількість інтерактивного, ігрового та розвивального матеріалу. Можна стверджувати, що музика – ефективний інструмент для покращення граматичних навичок. Пісні – це не лише розвага, а й джерело живої мови, яке допомагає вивчати граматичні структури в контексті мовлення.

Мета дослідження. Дослідити ефективність використання англомовних пісень як додаткового інструменту для засвоєння граматичних структур у мові.

Результати дослідження. У рамках дослідження сформовано дві навчальні групи, які протягом певного періоду проходили вивчення граматики англійської мови. Перша група навчалася за стандартною програмою, що відповідає вимогам Міністерства освіти. Друга, окрім традиційного підходу, використовувала англомовні пісні як додатковий ресурс: студенти прослуховували музичні твори, у яких траплялися граматичні структури, що вивчалися на заняттях.

Аналіз результатів підсумкового тестування, спрямованого на визначення рівня засвоєння граматичного матеріалу, показав вищий рівень знань у студентів експериментальної групи. Частина студентів, які досягли високого та достатнього рівнів, перевищила аналогічний показник у контрольній групі на 11% (12 студентів – 41%, порівняно з 9 студентами – 30%).